

AKTUÁLNÍ INFORMACE

SVATÝ MIKULÁŠ NA FAŘE

Srdečně vás zveme na setkání se sv. Mikulášem, které se uskuteční v Semilech ve farním sále **ve čtvrtek 5. prosince**. Přicházet můžete **od 16.00 h** a společně vyhlížet jeho příchod (zpěv; občerstvení, co kdo přinese; vyprávění o světcově životě atd.). V tomto mezichase také můžete přinášet nadepsané dary pro své ratolesti. Mikuláš se svým dobráckým doprovodem dorazí v 16.30 h.

Těšíme se na společné setkání

Mikulášský tým

RORÁTY

I v letošním roce si můžeme o adventních sobotách přivstat a zažít jedinečnou atmosféru **rorátních mší**. Budou se konat ve farním kostele o sobotách 7., 14. a 21. prosince vždy od 7.00 h. Po mši jsou všichni účastníci zváni na teplý čaj a malou snídani.

Na první rorátní mši svatou 7. 12. zajistí hudební doprovod děti.

ÚKLID A VÝZDOBA KOSTELA NA VÁNOCE

Příprava kostela na svátky – úklid, instalace stromků a výzdoba – proběhne **v sobotu 21. 12. 2024 od 15.00 hodin** (dříve nebudou přivezeny stromky).

Přijďte prosím, kdo můžete, na chvíli pomoci. Dobrá nálada a něco na zub jako vždy zajištěno péčí pana děkana, tak ať nejsou zbytky :-)

VÁNOČENÍ SETKÁNÍ NAD POŽEHNANÝM VÍNEM

V pátek 27. prosince je svátek sv. Jana, apoštola a evangelisty, ke kterému se váže legenda o vypití otráveného vína, které mu nic neudělalo. Na jeho svátek se tedy tradičně žehná víno. Při mši sv. od 18.00 h v kostele bude i u nás žehnáno víno.

Následně jste všichni zváni na vánoční posezení. K občerstvení může každý přinést, co mu z vánočního stolu ještě zbylo. Společně si též zazpíváme a zahrajeme.

Radostné Vánoce a požehnaný rok 2025

I když někdy vnější okolnosti připomínají spíše chlév, vyprošujeme Vám, ať po celý rok naplňuje Vaše srdce teplo, bezpečí, pokoj a radost betlémského domova.

Tým domácího hospice

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 28. listopadu 2024. Uzávěrka následujícího čísla: **2. ledna 2025**. Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošík. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

HŘIVNA

Informační čtrnáctideník
ŘK farnosti Semily

Číslo 24/25 1. prosince 2024

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: R. D. Jaroslav Gajdošík, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Koštofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Farnost
sv. Petra a Pavla

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 2. 12. 2024 – 5. 1. 2025

2. 12. Po – – –

3. 12. Út Památka sv. Františka Xaverského, kněze
KA 18.00 za + Štefana

4. 12. St KA 08.00 za + Ladislava

5. 12. Čt KA 08.00 za zdraví a Boží pomoc pro Martu

6. 12. Pá KO 18.00 za uzdravení Heleny

od 16.30 v KO svátost smíření

7. 12. So Památka sv. Ambrože, biskupa a učitele církve
KO 07.00 **roráty** na úmysl dárce
DD 13.30 za farníky
KA 18.00 za zdraví a Boží požehnání pro Imricha

8. 12. Ne **2. NEDĚLE ADVENTNÍ**
KO 08.30 za + Ludmilu Kadlecovou a rodiče

9. 12. Po **Slavnost PANNY MARIE, POČATÉ BEZ POSKVRNY PRVOTNÍHO HŘÍCHU**
KO 18.00 za zdraví a dary Ducha svatého pro Marii

10. 12. Út KA 18.00 za zdraví a Boží požehnání

11. 12. St KA 08.00 za Štefana a Štefanií

12. 12. Čt KA 08.00 za ++ Karla a Jozefínu

13. 12. Pá Památka sv. Lucie, panny a mučednice
KA 18.00 za + Josefa Eliáše

14. 12. So Památka sv. Jana od Kříže, kněze a učitele církve
KO 07.00 **roráty** za uzdravení Jozefa
DD 13.30 za farníky
KA 18.00 za + Karla

15. 12. Ne	3. NEDĚLE ADVENTNÍ				
	KO	08.30	za ++ Marii a Zdeňka Stehlíkovy		
	CH	15.00	na úmysl dárce		
16. 12. Po	KA	18.00	za uzdravení		
17. 12. Út	KA	18.00	za živé a ++ z rodů a duše v očistci		
18. 12. St	KA	08.00	za Boží požehnání pro Artura		
19. 12. Čt	KA	08.00	za † Ladislava		
20. 12. Pá	KA	18.00	za zdraví vnoučat		
21. 12. So	KO	07.00	roráty	za uzdravení	
	DD	13.30	za farníky		
	KA	18.00	na úmysl		
22. 12. Ne	4. NEDĚLE ADVENTNÍ				
	KO	08.30	za živé a ++ farníky		
23. 12. Po	KA	08.00	na úmysl		
24. 12. Út	KO	16.00	vigilie ze slavnosti	za zdraví a Boží požehnání pro Evu	
	KO	24.00	„půlnoční“	za farníky	
25. 12. St	Slavnost NAROZENÍ PÁNĚ			zasvěcený svátek	
	KO	08.30	za Jiřího a Marii Luksovy		
26. 12. Čt	Svátek sv. Štěpána, prvomučedníka			<i>sbírka „Svatoštěpánská koleda“</i>	
	KO	08.30	za ++ rodiče Annu a Petra		
	CH	15.00	na úmysl		
27. 12. Pá	Svátek sv. Jana, apoštola a evangelisty				
	KO	18.00	za živé a ++ z rodů a duše v očistci	<i>žehnaní vína</i>	
28. 12. So	Svátek sv. Mládětek, mučedníků				
	DD	13.30	za farníky		
	KA	18.00	na úmysl		
29. 12. Ne	Svátek Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa			<i>obnova manželských slibů</i>	
	KO	08.30	za Ducha svatého pro rodiny naší farnosti		
30. 12. Po	KA	18.00	za spravedlivý mír pro Ukrajinu		
31. 12. Út	KO	15.30	poděkování a prosba o Boží pomoc do nového roku		
			za † Cecílii Novotnou, manžela a ++ rodiče Pajunkovy		

Od 1.7.2024 se součástí služeb Charity Semily stala naše nejnovější služba – **Doprovodná organizace Josef**. Patronem služby je sv. Josef – Ježíšův pěstoun, protože naše služba nabízí doprovázení právě pěstounským rodinám. Věříme, že rodina je to nejlepší místo pro rozvoj každého dítěte, ale existují situace, kdy dítě ve své biologické rodině vyrůstá nemůže. Pak může následovat nějaký druh náhradní rodinné péče. Posláním služby pak je komplexní podpora takové náhradní rodiny jako bezpečného a harmonického zázemí pro zdravý vývoj a naplňování potřeb dítěte. Směřujeme k naplňování zájmů dítěte v pěstounské péči vzhledem k biologické i pěstounské rodině.

Pěstounským rodinám pomáháme zajistit konzultace s našimi nebo externími specializovanými odborníky v různých oblastech – pomoc v krizových situacích, pomoc s upevněním vztahů v pečující rodině, pomoc se zpracováním traumat dítěte, pomoc s výchovnými i jinými problémy dítěte, pomoc s vlastními nesnáze pěstounů apod. Také nabízíme odlehčovací služby při nemoci, dovolených a podobných situacích náhradních rodičů, věnujeme se vzdělávání pěstounů nebo organizujeme jejich společné kluby, výlety, víkendy.

Pod hlavičkou služby rovněž nabízíme edukační program o rodičovských kompetencích a potřebách dítěte pro rodiny v krizi a následně nabízíme mediační konzultace, jejichž smyslem je obnovení alespoň základní komunikace mezi těmito rodiči a jejich vzájemná dohoda na péči o děti.

Pomoc v těžké situaci

Do jedné z pěstounských rodin v našem regionu nedávno přišly dvě děti, které za sebou měly těžký životní příběh. Kromě citové nejistoty jim chybělo i základní materiální zabez-

pečení, jako je vhodné oblečení, školní pomůcky a další nezbytnosti pro běžný život. Situace byla pro rodinu náročná.

Naše služba v této situaci vyhlásila veřejnou výzvu, aby se pokusila zajistit potřebnou pomoc. Během několika dní se zapojilo velké množství dárců, kteří přispěli oblečením, školními batohy, sešity i dalšími věcmi. Tato pomoc umožnila dětem rychleji se začlenit do nového prostředí a snížit počáteční stres spojený s přechodem do nové rodiny.

Naše podpora ale samozřejmě neskončila u materiálních potřeb. Dětem je zajištěno doučování, které jim pomáhá dohnat zameškané učivo a zlepšit jejich vztah ke vzdělávání. Kromě toho jsou organizovány mimoškolní aktivity, které podporují jejich rozvoj, umožňují jim objevovat nové zájmy a navazovat vztahy s vrstevníky.

Zároveň je velká pozornost věnována samotným pěstounům. Rodina pravidelně dochází na konzultace zaměřené na terapeutické rodičovství, které poskytují odborné rady a informace o tom, jak nejlépe reagovat na specifické potřeby dětí s obtížnými životními zkušenostmi. Tato komplexní podpora pomáhá pěstounům lépe zvládat náročné situace a vytvářet pro děti bezpečné a láskyplné prostředí. „Pěstounství je krásná, ale náročná cesta. Bez podpory a odborných rad bychom si mnohdy nevěděli rady,“ svěřila se pěstounka, která vytváří dětem láskyplný domov.

Martin Klodner

moudrost a staňte se prostými jako děti; vy králové, sejměte své koruny, odložte své poklady a skloňte se v pokoře před Králem králů; vezměte na sebe bez váhání útrapy, bolesti a těžkosti, které si žádá vaše služba.

„Pojď za mnou“ – zaslechl také mladík Štěpán. Následoval Pána v boji proti mocnostem temnoty, proti zaslepení tvrdošíjnou nevěrou; vydal mu svědectví svým slovem a svou krví; následoval ho také v jeho Duchu, v Duchu lásky, která překonává hřích, ale hříšníka miluje a ještě i ve smrti se před Bohem zastává svého vraha. Jsou to postavy světla, které klečí kolem jesliček: něžné nevinné děti, pros-

tí pastýři, pokorní králové, Štěpán - horlivý učedník; ti všichni následovali Pánovo volání.

Proti nim stojí noc nepochopitelné zatvrzelosti a zaslepenosti: učitelé zákona, kteří mohou podat zprávu o tom, kdy a kde se má Spasitel světa narodit, ale nevyvodí z toho „pojďme tedy do Betléma!"; král Herodes, který chce Pána života zabít. Před Dítětem v jesličkách se tříbí duchové. On je Král králů a Pán nad životem a smrtí. On říká své „pojď za mnou“. Říká to také nám a staví nás před rozhodnutí mezi světlem a temnotou.

Edith Stein: *Vánoční tajemství*

MNOŽSTVÍ SLOV A NEDOSTATEK SLOVA

Vánoční biblické a liturgické texty nám pomáhají pronikat do tajemství události, která se odehrála na počátku letopočtu kdesi ve vzdáleném Betlémě. Jedním z textů, který o Vánocích opakovaně zaznívá, je Prolog Evangelia svatého Jana, který vypráví o Slovu.

Jaký je význam slova, dobře víme. Slovo je prostředek vzájemné komunikace. Aby člověk mohl komunikovat, potřebuje mít v nějakém jazyce slovní zásobu.

Svatý Jan ovšem nehovoří o slovu s malým „s“, ale o SLOVU, KTERÉ JE ZÁROVEŇ OSOBOU. „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh“ (Jan 1,1). Toto

Slovo je prostředkem Boží komunikace. Bůh to má vlastně velmi jednoduché, protože nepotřebuje ke komunikaci bohatou slovní zásobu. Stačí mu jediné Slovo.

Skrze toto Slovo stvořil svět. Toto Slovo na sebe nakonec vezme podobu člověka a rodí se v Betlémě jako malé dítě. „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“ (Jan 1,14). Toto malé betlémské dítě, kterému dají Maria s Josefem jméno Ježíš, je vrcholem Boží komunikace, Božího sdílení se s člověkem.

Bůh nám nemohl říct více, než co nám řekl skrze vtělené Slovo.

Martin David: *3D život*

VÁNOČNÍ HUMOR

Pepíček ten den rozbil už třetí okno a ze školy přinesl tolik poznámek, že jeho žákovská knížka připomínala spíše knihu přání a stížností. A tatínkovi už vytekly nervy. A protože se blížily vánoce, oznámil Pepíčkovi:

„Takovým zlobivým klukům, jako jsi ty, Ježíšek nejenže nepřinese dárky, ale ještě na tebe pošle čerty. Místo seznamu dárků posli Ježíškovi seznam svých rošťáren!“

Netušil, že to Pepíček vezme tak vážně. V noci se

probouzel hrůzou z Božího trestu a na stole mu ležel papír nadepsaný: „Milý Ježíšku...“ Přemýšlel nad svými rošťárkami a už se viděl v pekle. Na poslední chvíli ho napadlo spásné řešení.

Utíkal do kostela, za chvíli zase tryskem domů a pod kabátem ukradenou sochu Panny Marie. Pak sedl ke stolu a už píše:

„Ježíši, chci kolečkové brusle, horské kolo a Playstation s hrami. Radím ti, aby sis pospíšil, protože tu mám tvoji mámu jako rukojmí.“

1. 1. St Slavnost MATKY BOŽÍ, PANNY MARIE

zasvěcený svátek

KO 08.30 za Boží požehnání pro město a farnost

2. 1. Čt Památka sv. Basila Velikého a Řehoře Naziánského, biskupů a učitelů církve

KA 08.00 na úmysl

3. 1. Pá KO 18.00 na úmysl

od 16.30 v KO svátost smíření

4. 1. So DD 13.30 za farníky

KA 18.00 na úmysl

5. 1. Ne 2. NEDĚLE PO NAROZENÍ PÁNĚ

KO 08.30 za † Vladimíra Kubíka, manželku Helenu a syna Vladimíra

PŘÍLEŽITOST KE SVÁTOSTI SMÍŘENÍ PŘED VÁNOČNÍMI SVÁTKY:

úterý	17. 12.	14.00 – 17.30	na faře
středa	18. 12.	14.00 – 17.30	na faře
čtvrtek	19. 12.	14.00 – 17.30	na faře
pátek	20. 12.	14.00 – 17.30	na faře

JEDEN DÁREK NAVÍC®

I letos o Vánocích najdete jeden stromeček v kostele prázdný, nachystaný pro ozdobení vašimi dárky pro děti v misiích. Přispějte modlitbou, přihodte pár korun do kasičky u stromečku a pověste si hvězdičku.

Výtěžek této vánoční sbírky letos poputuje na podporu nedonošených dětí ze Zimbabwe. Za vybrané peníze se pořídí monitory životních funkcí do 12 zdravotnických zařízení v diecézi Mutare. Pořizovací náklady na jeden monitor jsou cca 2 700 Kč.

VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY V OKOLNÍCH FARNOSTECH

	24. 12.	25. 12.	26. 12.	29. 12.	31. 12.	1. 1.	5. 1.
Bozkov	24.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Jilemnice	24.00	09.00	09.00	09.00	16.00	09.00	09.00
Loukov	24.00	08.00	08.00	08.00	08.00	08.00	08.00
Mříčná	16.00	07.45	–	07.45	–	07.45	07.45
Návarov	–	13.30	–	–	–	13.30	–
Paseky n. J.	16.00	15.00	–	15.00	–	15.00	15.00
Roprachtice	16.00	–	–	–	–	–	10.30
Tatobity	21.00	10.00	–	10.00	–	10.00	10.00
Zlatá Olešnice	20.00	–	–	13.30	–	–	–

VÁNOČNÍ PŘÍBĚH O SMRKU

Ahoj, jsem smrk, jeden z mnoha, ale rozhodl jsem se Vám povědět svůj životní příběh.

Narodil jsem se v lese. Moje maminka byla veliká a krásná, ale já si ji moc nepamatuji. Ve veliké výšce, až skoro nahoře, Bůh, který všechno tvoří, nechal vykvést kvítky, z kterých pak vznikly šišky, a v nich se pomalu začala vytvářet semínka. A z jednoho z nich jsem vyrostl já. Dostal jsem se totiž k lidem, kteří mě vyklepali ze šišky, dali do hlíny, zalévali, a já začal pomalinku růst. Bylo to úžasné. Nejprve jen maličký klíček, ale tma a já toužil také něco vidět a zažít. Tak jsem se tlačil z té tmy ven a prodíral se vzhůru tam, odkud přicházela voda a teplo. Když jsem se protlačil ven, nestačil jsem se divit, co vše jsem viděl a začal jsem poznávat svět.

Brzy lidé usoudili, že už jsem dost veliký, abych mohl jít do školky. Tak jsem se ocitl v lesní školce a poznával nové věci i nové kamarády. Povyrostl jsem a najednou nastal zlomový den. Lidé usoudili, že už jsem na pobyt ve školce veliký a měl bych jít do světa. Opatrně mě vyrýpli ze země a autem odvezli ještě se dvěma kamarády před velký dům, kde mě opět vrátili do země a já se se svými kořínky snažil uchytit, abych mohl žít dál. Byl jsem v úplně novém prostředí. Les byl teď ode mne daleko, ale naštěstí jsem tu měl ty své dva kamarády. Okolo nás byly domy – mnoho domů a byly vyšší než náš dům. Okolo vedla silnice, po ní jezdila auta, všude chodili lidé, někteří i se svými zvířecími přáteli. Pořád bylo co pozorovat.

Jak jsem rostl, tak stále častěji na mne usedali ptáčci a mně se to líbilo. Bylo mi veseleji a oni mi za to, že u mě mohli sedávat, vyprávěli o světě. V domě, před kterým jsem rostl, bydleli hodní lidé, kteří také ptáčky krmili. Ti lidé chodili okolo nás, sedávali blízko na lavičce a vyprávěli si o svých životech. Byli to již lidé znalí života – dědečkové a babičky. I oni

sem byli přesazeni ze svých domovů, tak jako já, a museli zde zakořenit. Některým se to podařilo dobře, jiní si jen ztěžka zvykali. Měl jsem radost, když jim v tom ti, co je sem přesadili dřív, trochu pomohli a vzali je mezi sebe. Byl jsem smutný, když někdo zůstal bez kamarádů a říkal jsem si, že alespoň já se jim budu snažit dělat radost, a tak jsem rozpínal své větve a přátelsky na ně mával. Každý úsměv mi byl odměnou. Není přece nic krásnějšího, než když se na nás někdo usměje a dá nám tím vědět, že mu nejsme lhostejní. Rád jsem poslouchal jejich životní příběhy. Každý měl život krásný i těžký jiným způsobem, ale všechny ty životy byly moc důležité. Každý dal tomuto světu mnoho, a to často víc, než si ti lidé uvědomovali. Některým připadalo, že teď už nejsou důležité, že už se sotva hýbají. Ale věřte, že do poslední chvíle jsou důležité, protože rozdávát úsměvy i přes všechny bolesti a těžkosti, sdělovat své životní zkušenosti, snažit se ostatní povzbudit v těžkých chvílích, je víc než cokoliv jiného.

A tak jsem rostl a nahlížel do oken jejich domu i jejich srdcí. Bylo mi s nimi dobře po mnoho roků, ale jednoho dne přišli ke mně jiní lidé. Dívali se na mne, něco měřili... Byl jsem zvědavý, co se bude dít, ale trochu jsem se bál. Pak přišli další lidé a měli pilu a tou se mě rozhodli oddělit od mých kořenů. Trochu to zbolelo a já věděl, že už mi nezbyvá mnoho života. Přesto jsem jako ty babičky ještě toužil být užitečný. Naložili mě za pomoci jeřábu na velké auto a vezli po silnici až do středu města, kde můj kmen dali opět do země – i když bez kořenů. A tak jsem opět hrdě stál a rozhlížel se okolo sebe. Chodili okolo mne jiní lidé, a když se na mne dívali s radostí, tak mě to moc těšilo. Brzy přišli pracovníci s vysokozdvizným vozem a ozdobili mě navrchu svítící hvězdou a po celé mé výšce světýlky a kouličkami. Byl jsem pro všech-

ny nádherný, i když mi už ubývaly síly. Bylo krásné, když bylo slavnostní rozsvícení. To přišlo mnoho lidí a jejich oči se upíraly na mě. Jak jsem se dozvěděl při jejich zpěvech, tak

mým úkolem bylo jim připomínat, že i na svět přišel Někdo, kdo je má rád více, než kdokoliv jiný – narodil se Ježíšek, syn Boha, který nás stvořil, aby jim otevřel cestu do nebe, aby mohli být stále šťastní...

No řekněte, mohl jsem být na závěr života důležitější? Bylo to nádherné a za nic bych neměnil. Když bylo po svátcích, tak se mě sundali ozdoby. A co bylo dál, to už vám nepovím, protože jsem byl už u konce svých sil. Snad si na mě ještě pochutnala zvířátka nebo něco ze mě vyrobili, ale každopádně můj život měl smysl, splnil jsem svůj úkol.

A tak, moji drazí, nezapomínejte, že i vy zde máte svůj hlavní úkol – rozdávát lásku a radost všem okolo sebe. Odpuštějte si a usmívejte se na sebe, ať jste šťastní vy i ostatní okolo vás. Tehdy má váš život smysl a budete spokojeni jako já.

Bohdana Tichá

BETLÉMSKÁ HVĚZDA JE HVĚZDOU TEMNÉ NOCI

Betlémská hvězda je hvězdou temné noci – tak je tomu i dnes. Hned druhý den odkládá církev bílou liturgickou barvu a obléká se do barvy krve a čtvrtý den do fialové barvy smutku: Štěpán, mučedník krve, který jako první následoval Pána ve smrti, a nevinné děti, kojenci z Betléma a Judy, které byly krutě zavražděny surovou rukou kata – ti stojí jako družina kolem Děťátka u jesliček. Co nám to má říct? Kde je jásot nebeských zástupů, kde je tichá blaženost svatě noci? Kde je pokoj na zemi? „Na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ Avšak ne všichni jsou dobré vůle. Proto musel Syn věčného Otce sestoupit ze slávy nebe, neboť tajemství zla zahalilo zemi do noci.

Temnota pokryla zemi a on přišel jako světlo, které „svítí v temnotě a temnota ho nepohltila“. Těm, kteří ho přijali, přinesl světlo a pokoj; pokoj s Otcem v nebi, pokoj se všemi, kteří jsou stejně jako oni dětmi světla a dětmi nebeského Otce, a hluboký vnitřní pokoj srd-

ce; ovšem ne pokoj s dětmi temnoty. Jim Kníže pokoje nepřináší pokoj, nýbrž meč. Jim je kamenem úrazu, do něhož narazí a o který se roztříští. To je obtížná a závažná pravda, kterou si nesmíme nechat zakrýt poetickým zázrakem Dítěte v jesličkách. Tajemství vtělení a tajemství zla spolu úzce souvisejí.

Dítě v jesličkách natahuje ručky a jeho úsměv už jakoby chtěl říct to, co později vysloví ústa muže: „Poďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi.“ A těm, kteří jdou za Jeho voláním, chudým pastýřům, jimž nebeská záře nebe a hlas andělů zvěstovaly na betlémských pláních radostnou zvěst a kteří na to upřímně a prostoduše řekli své „pojďte tedy do Betléma“ a vydali se na cestu, a králům, kteří z dalekého Východu s podobně prostou vírou následovali hvězdu, těm se dostává z dětských dlaní rosy milosti a ti se „radují nevýslovnou radostí.“ Tyto ruce dávají a berou zároveň: vy mudrci, odložte svou